

FŐPINCÉREK LAPJA

Gazdasági és társadalmi folyóirat. Megjelenik egy évben tízszer. Szerkesztőség: VII., Hársfa-utca 31.

A FŐPINCÉREK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK HIVATALOS KÖZLÖNYE

FELELŐS SZERKESZTŐ:
HAJDU ANTAL

Előfizetési ára: 1 évre 12, félévre 6, negyedévre 3 P. Telefon: J. 328-84. Kiadóhivatal: VII., Hársfa-u. 31.

Felhívás!

F. évi karácsony hetében szegénysorsu kereseképtelen, állás nélküli, vagy elhalt pincérek és főpincérek árva gyermekeit asztaltársaságunk termésébeni segélyben óhajtja részeseit. Akiik tehát erre igényt tartanak legkésőbb december 1-ig akár írásban jelentésük be, akár szóbelileg személyesen. 12-3-ig Kanczler Aladár titkárnál (VII. Bezerédy-utca 4. II. em. 5.)

A F. O. E. Takarékos és Játékonyasági Asztaltársasága

Meghalt Reiner Mór.

Mély gyásza van a magyar kávésiparnak. Meghalt Reiner Mór, a Végsház kávéház tulajdonosa. Mert tekintély volt Reiner Mór és pedig nem az üzleti életben vagy köztéren betöltött szereplése alapján, hanem igazi jóságos egyénisége és melegen dobogó emberi szíve által, és ez biztosította számára mindazok szeretetét és megbecsülését, akik vele hosszú eredményes pályafutásán érintkeztek. Reiner Mór több volt iparostársainak mint kartárs, nekünk több volt mint főnök és barát és annak a társadalomnak, amelyben nemes és értékes tartalommal telített élete lezajlott több volt mint egyszerű individuum. Több, sokkal több volt. Kivételes egyénisége mindenütt és mindenkiel szemben megbecsülést jelentett számára és olyan elsőbbséget, amely csak született tekintélyeknek jár ki.

De mindig és mindenkiel szemben méltó is volt e nagy férfiú erre a megbecsülésre. Ott volt mindenütt ahol segíteni kellett, ott volt a küzdelmekben, ha iparunk érdekei forogtak veszélyben és ott volt, ha bármerre szólította is sokoldalú önként vállalt kötelezett-

sége. Mintaképe volt a nagyvonalu, széles látókörű modern műveltségű iparosnak, aki tisztában van önmagával és tudja a kötelességét embertársaival szemben is.

Reiner Mór 1868-ban született. Már kora fiatalságában nagyszerűt viseltett iparunk iránt és életcéljának tekintette, hogy kávésiparos legyen. Amint ezt a célját elérte csakhamar kedvelt és általánosan becsült egyéniséggé lett a szakmában. Kartársainak irányában való egyre növekvő bizalma szerepet juttatott neki a közügyek intézésében is, ahol felfogó képessége és intelligenciája, halk szavának mindenkor sulyt és jelentőséget biztosított. 1915-ben került az akkori Ipartársulat elnöki székébe, melyet osztatlan megelégedéssel töltött be egy évtizeden keresztül, létrehozva a magyar kávésök legnagyobb és maradó alkotásait. Erre az időre esik a világháború, majd a forradalmak szülte sok-sok megröbaltatása a szakmának. Még előtünk van a sok munka és emberfeletti erőfeszítés, amelyet ezekben az időkben Reiner Mór tett, tiszta nemes önzetlenséggel, még látjuk azt a heroikus küzdelmet, melyet az ipar fennmaradása érdekében ama sulyos és válságos napokban végzett. *Soha el nem muló érdeme Reiner Mórnak, hogy a magyar kávésipart baj nélkül vezette át történelmének legválságosabb évtizedén és megteremtette számára a továbbfejlődés nyugodt atmoszféráját. Nagy és maradó alkotások jelzik közel tiz esztendő munkásságát, melyet mindig szeretettel és ambícióval végzett, tudatában annak, hogy az egész ipar boldogulását segíti elő önzetlen munkálkodásával. A tisztelet parancsoló puritán férfiúnak olyan klasszikus példánya dőlt ki vele*

iparunk közéletéből, akit nem egy könnyen lehet pótolni majd.

Nekünk főpincéreknek és külön e sorok írójának annál fájdalmasabb e veszteség, mert benne egyesületünk nagy pártfogóját és annak megalakulása körül közreműködő férfiak legnagyobbikát vesztette el és akit soha el nem felejtethet.

A magyar főpincérség tudta és tudja mit köszönhet Reiner Mórnak, kit tisztelete és szeretete jelöl életében egyesületünk örökös disztagjává választott, halálában pedig mély megihatottsággal zárja szívébe kegyeletes emlékét.

Hajdu Vilmos.

*

Temetésén ott szorongott iparunk minden számottevő tényezője a főpincéri kar számos tagja, régi és jelenlegi munkásainak több száz főnyi nagy csoportja, hogy utolsó Istenhözadót intsen e nemes, melegszívű férfiúnak. A gyászház előtt a Kávéipartestület nevében Mészáros Győző elnök, egyesületünk nevében pedig dr. Kollman Dezső bucsuzott az ipar nagy halottjától.

Tisztelet emlékének!

Tagjainkhoz!

Egyesületünk választmánya a munkanélküliek téli segélyezését határozta el és kimondotta, hogy minden tag e célból viszonyaihoz képest egy bizonyos összeget önként ajánl fel és azt három vagy öt egyenlő részben szolgáltatja be az egyesület pénztárába. Felkérjük tehát a kartársakat, hogy e határozat értelmében mindenkinél megjelenő választmányi bizottságoknál az ajánlást megtenni és a fizetéseket már most megkezdeni sziveskedjenek.

Az elnökség.

Kartársak! Bevásárlásainkat csakis lapunkban hirdető cégeknél eszközöljük!

Mindenütt HELLER DOBOZOS és BLOCK EMENTHALIT kérjen. Világmarika

A munkanélküliek támogatása.

A munkanélkülég elleni küzdelem a világháboru utáni Európa egyik legnagyobb problémája. Államoknak és államférfiaknak okoz sulyos gondot a tétlenül heverő sok-sok millió munkáskéz, amelynek produktivitására pedig nagy szüksége volna a csőd szélén ténfergő világgazdaságnak.

Hogy mit jelent effektív értékvesztésben ez a sulyos világjelenség az egyes országok gazdasági életének bajos volna hamarosan kiszámítani, de hogy mit jelent nekünk magyar pincérségnek azt sajnos nagyon is jól tudjuk.

A trianoni határok közé szorított Magyarország területének kétharmad részével elveszítette ugyszólván teljes egészében azokat a nagy vidéki empóriumokat, amelyek régente nem csak fölszivták az ily öszszel tömegesebben munkanélkülivé lett pincéereket, de a téli szazon alatt akárhányszor munkáskeresletet is teremtettek. Ma azonban ezek a területek teljesen elvesztek a pincérség számára. *Kivándorlási lehetőség nincs.* Sőt még ma is egyre tart a visszavándorlás. Ezzel szemben pedig áll az a sajnálatos körülmény, hogy az általános gazdasági viszonyok leromlottsága folytán a még meglévő üzemeink száma is csökken, tehát ezen a réven is *állandóan emelkedik a foglalkozáshoz nem jutó pincérek száma.* Egyesületünk tagjai közül is igen sokan osztoznak a munkanélküliség kilátástalan sorsában és szinte reményvesztetten várják a helyzet megváltozását. Várják. *Ámde mikor?* Ez az amire senki sem tud felelni, de viszont jóslatok és biztosítások nem elegendők a lét továbbtengetéséhez ott, ahol már *minden kötél szakad.*

A munkanélkülieket támogatni kell. Szaktársi és emberbaráti kötelesség ez, amely alól nem vonhatja ki magát senki, akinek megadatott a szerencse, (mert ma ez is szerencse), hogy e nehéz időkben legalább dolgozhatnak és így családjától a nélkülözés rémét távoltarthatja. A Budapesti Kávés Ipartestület az előző években mindig széleskörű gyűjtés útján teremtette elő azokat a jelentős összegeket, melyeket a munkanélküliek támo-

gatása szükségként megkivánt. Ennek keretében róttá le a főpincérség is a maga kötelességét, és ebből segélyeztettek egyesületünk rászorult munkanélküli tagjai is.

A mostani helyzet azonban rosszabb az előző éveknél is, mint-hogy a munkanélküliek száma jóval meghaladja a mult esztendeit. Egyesületünk választmányja éppen ezért fontolóra vette a kérdést és megállapította, hogy a számbavehető igényeket tekintve csak, úgy fog tudni valamirevaló segélyt nyújtani a munkanélkülieknek, *ha a kartársak jöközött és az előző éveknél nagyobb mérvű áldozatkészségét sikerül igénybevennie.* Ezt célozza a lapunk más helyén közölt választmányi határozat, melyet a megalakult bizottságok hajtának végre. Egyesületünk ezzel a határozattal maga veszi kezébe a saját tagjainak a segélyezését, amelynek mértéke attól függ, hogy miképpen fogják fel a kartársak a kérdés rendkívül nagy jelentőségét.

Hogy az alkalmazásban lévők helyzete sem a legjobb ezt tudjuk és nem is kérünk senkitől erejét meghaladó áldozatot. *De valamiből áldozni még is csak inkább lehet, mint a semmiből élni,* már pedig a közelgő tél úgy véljük sokakat fog megismertetni ezzel a matematikailag lehetetlennek látszó feladattal. Tartsa tehát kötelességének minden kartárs, hogy az ügy horderejéhez és komolyságához mérten áldozzon a nemes célra. Tartsa mindenki szem előtt, hogy *inkább adni, mint kapni.* A magunk részéről hisszük, hogy hívó szavunkra — úgy mint máskor — ezuttal is tudni fogja kötelességét minden főpincér és siet támogató jobbot nyújtani az élet küzdelmeivel birkózó munkanélküli kartársaknak.

Szántok . . .

*Körülöttem irtatlan nagy pusztá,
Magasra nőtt a botorján, a dudva,
Nem terem mást, csak gyűlölet-virágot.
Két marokkal tépem a gyomot, a tüskét,
Helyébe szeretet-magot boronálok.*

*Könnny, verejték fáradáságom ára,
Kökömény göröngyöt morzsolok puhára.
Nem is érem korát bár a virulásnak,
Csak bő termés álljon a pusztaság helyén,
Ideje ha eljön majd az aratásnak.*

Zsoldos.

Üzletvezetői feladatok és a főpincérség.

Lapunk egyik előző számában a főpincérség elhelyezkedési nehézségeiről olvastam igen figyelemreméltó sorokat, melyeknek végső konkluziója az volt, hogy a kisebb tőkével rendelkező kartársak a vendéglői kisüzemek minél tömegesebb megszerzésével igyekezzenek a főpincéri kar jelenlegi zsufaltságon enyhíteni. A gondolat helyes, mert hiszen ma igazán eltörpül minden más kérdés az elhelyezkedés és a már megszerzett munkahely megtartásának fontossága mellett, amely abból áll elő, hogy — sajnos — sok az eszkimó és kevés a foka. *Sok a főpincér és kevés az üzlet.* És ha kevés is az üzlet, mégis sok, mert az adott gazdasági viszonyok között a meglévő üzemeknek sincs meg a szükséges prosperitása, nemhogy újak létesülhessenek!

A felvetődött kérdéshez tehát én is ebben az elgondolásban akarok elmondani néhány szót, kiindulva abból a tényből, ami egyébként köztudomású, hogy az *üzemvezetői állások nem mindig a pincérség lépcsőfokait, megjárt kollégák sorából lesznek betöltve,* hanem más, akárhányszor teljesen *kivülálló* személyekkel.

Ez a rendszer roppant károsodással jár a tanult szakemberek elhelyezkedése szempontjából, ámde tárgyilagosan vizsgálva a kérdést, mégis alig hibáztatható. Legalább is *nem általánosságban.* Mert a főpincér kartársak legtöbbje, ismeretgyarapítási tanulmányaiban kevés gondot fordít az iparpolitikai és kereskedelmi kérdésekben való alaposabb elmélyedésre, már pedig nemcsak a kimondottan nagyüzemekben, de ma már az átlag középzemekben is megkivántatnak ilyen ismeretek az üzemek *felelős* vezetőitől. És az ilyen *képzettségű szakemberünk mégis kevés,* noha tömött soraink tele vannak a szakmatechnika legkiválóbb és legalaposabb ismerőivel. Más azonban a gyakorlati főpincéri munka és más az üzletvezetés. Jóllehet ezek a teendők egyegy bizonyos ponton egybeolvadnak, de az üzem vállalati vezetése annak adminisztrálása és egyéb sokoldalú és a viszonyokból adódó

szükséglete tulmegy azokon a há-
tárokon, amelyeket a főpincérség-
től a szakma eddig megkövetelt.

Az üzletvezetői ügykör a maga
természeténél fogva bár megki-
vánja a pincéri és főpincéri munka
elméleti és technikai ismeretét, de
nem képezi annak föltétlen *sine
qua non*-ját. A főpincéri munka
viszont nem teszi mindenekfölött
kívánatosá, az üzemvezetés sok-
szor látszólag talán kicsiny, de
mégis nagyfontosságú ismeretei-
nek az elsajátítását. Ez nálunk
rendszerbeli hiba, amely fen nem
maradhat, mert az idők fejlődése
még inkább kényszerűsége meg-
döntötte. Az újabb tapasztalatok
azt parancsolják, hogy a *főpincér-
ségnek is át kell alakulnia és be-
hatolni mindazon területekre az
iparban, ahol még van elsajátítani
való*. Más szóval: ha nem is pusz-
tán önképzési ambícióból, — de
mindenesetre ezzel is, — de egye-
nesen egzisztenciális okokból kell
igyekeznünk az üzemvezetés körül
minden szükségeset elsajátítani,
hogy az *iparban minden megélhe-
tést jelentő posztot a magunk szá-
mára biztosíthassunk*. Legyen min-
den főpincér kartárs, ha kell le-
velező, könyvelő és legyen tisztá-
ban az üzemi adminisztráció kér-
déseivel. Mert tudnunk kell, hogy
minden üzem ma nagy gondot for-
dit a takarékoságra, amely miatt
akárhányszor csak azért nem lehet
üzletvezetőt alkalmazni, mert az az
amugy is szükséges hivatalnoki
munkaerőt nem teszi fölöslegessé.
Pedig egyiket is, a másikat is
csak igen kevés üzlet bírja el.

A mai üzletvezetőnek *szakem-
bernek, kereskedőnek és hivatal-
noknak kell lenni*. És ha e három
tulajdonságot a főpincérség ma-
gában egyesíteni tudja, ugy a csata
nyertese egyszer és mindenkorra
csak mi lehetünk, mert elképzelhe-
tetlen, hogy az üzemek tulajdono-
sai ne a mi sorainkból válasszák
üzemvezetőiket, ha tudják, hogy
aki főpincér, teljes és minden
irányban képzett üzletember is.
*Ipari szaktudás egyfelől, kereske-
delmi képzettség másfelől. Ez az
egyik alapja annak, hogy a mai
főpincéri tulzsufolttság megszűnjön*.
Az ipari racionalizmusnak ebben a
korszakában csak sokoldalú em-
berek érvényesülhetnek mindenütt
és ez alól a legkevesébbé lehet ki-
vétel a mi szakmánk, amely oly
nagy fontosságú szerepet tölt be
nemzetgazdasági szempontból is.

A főpincérségnek tehát nem
csak abban a munkakörben kell

magát tökéletessé tenni, amelyet
mindennap végez, hanem szélesebb
horizontu képzettségre kell szert
tennie. Egyik legkiválóbb szakem-
berünk írta nem is rég e hasábo-
kon, hogy: A mi pályánkon bőven
akad tanulnivaló minden rangfo-
kozaton, kezdve a bogyerektől,
egészen a vezérigazgatóig. És így
is van. *Tanulni, tanulni és tanulni*.
Könyvet szakirodalmat olvasni és
gondolkozni, elmélyedni a dolgok-
ban. Mert csakis az vezetheti rá
a főpincérség egyetemességét arra
az utra, amely véget vet a folyto-
nos tépelődésnek és a sok *mi lesz?*
és hasonló kérdezősködésnek.

Tanulni, mert *minden helyre,
minden darab kenyérre szükségünk
van* amit ez az ipar mai nehéz
helyzetében nyújtani képes legyen
az akár egy szürke felszolgálói
állás, akár diszes igazgatói stal-
lum. A főpincérek egyesületének
aki a szakképzett vezető alkalm-
zottak nagy többségét egyesíti ma-
gában ez is egyik főtörekvése kell
hogy legyen, mely sikerre csak
ugy vezethet, ha a kartársak ki-
tartó önképzéssel és egyéniségük-
nek ily módon való megsokszorozá-
sával ezt maguk is elősegítik.

Választmányi tagok figyelmébe!

**Minden hó első keddjén, legkö-
zelebb tehát november hó 5-én
d. e. tíz órai kezdettel választmányi
ülést tartunk. Pontos megjelenést
kérünk. Külön meghívót nem kü-
ldünk. Az elnökség.**

CSAK NYERHET

HA

1877
OPTIMA

Optima

KÁRTYÁVAL JÁTSZIK.

GYÁRTJA: HAMBURGER ÉS BIRKHÖLZ

Telefon L. 902-57. 903-46.

Lenni, vagy nem lenni!

*Ez a shakespearei kérdés lett
most nagyon aktuális köreinkben.
Hárman is szavaztak az elmúlt hó-
napban nemmel. Kettő közülük
halálukkal pecsételték meg szava-
zatukat: Nem lenni! Elmenekülni
a munka, a küzdés, a gond elől,
az élet elől, amely küzdelmesebb,
sivárabb, mint valaha is volt. El-
menekülni egy ismeretlen tarto-
mányba, honnan még nem tért
vissza soha, senki, aki megmond-
hatója lehetne, hogy mi jobb:
Lenni, vagy nem lenni.*

*Midőn a koponyacsont már nem
bírja a feszültséget, melyeket a
millió gond idéz elő, midőn a szív,
a lélek, az idegek felmondják már
a szolgálatot, midőn a térd s az
inak összeroskadnak a kenyér haj-
szolásban, s midőn a pihenésre
szánt ág már nem nyújt nyugal-
mat, nem ad új erőt a holnap küz-
delmeihez, — akkor — akkor —
jön a gonosz rém, torkára ül áldo-
zatának és jübbé ordítja: Lenni,
vagy nem lenni!*

*Ha ilyenkor jönne valaki, aki
a kétkedő egyensúlyát helyre bil-
lentené, aki felrázná ájult letargiá-
jából a sirba lépni készült, aki
okosan, szépen, férjiasan megma-
gyarázná, hogy az élet, a lét, min-
denki számára küzdelmes és tövi-
ses. Mindenki életében vannak vál-
ságos idők, melyeken keresztül kell
vergődni bármily lelki áldozatok
árán is, mert sohasem lehet tudni
mit rejt a jövő magában. A leg-
kilyátatlanabb helyzetekből, me-
lyeket emberi elme megoldhatat-
lannak itél, a kifürkészhetetlen sors
talál kiutat. Valamennyien tapasztal-
hatjuk, hogy mily nagy bejoly-
lyással van életünk változatos jo-
lyására: a véletlen.*

*Miként a leg gondtalanabb és
boldogabb éveket egy pillanat
megváltoztatja, azonképen a leg-
kétségbeejtőbb helyzeteket pilla-
natok alatt változathat jóra a sze-
rencsés véletlen. Nagyon természé-
tes, hogy ölbetett kézzel várni azt
a bizonyos szerencsés pillanatot
nem lehet. Férjias elszántsággal,
akaraterővel és egy jobb jövő re-
ményébe vetett hittel és bizalom-
mal küzdeni kell a végső lehetőség,
amíg egy felsőbb hatalom az élők
sorából el nem szólít. Önként el-
dobni az életet annyi, mint beis-
merni, hogy nem bírjuk tovább a
harcot. Vajjon, abban az ismeret-
len tartományban nincs már küzdő
erőre szükség? Ki a megmondha-
tója? Hiszen még onnan nem tért
meg senki... (Ahá.)*

A Takarékasztaltársaság köréből.

Közeleg az esztendő vége: az az idő, amikor számot ad a takarékasztaltársaság egész esztendei működéséről és annak eredményeiről. Ki fog tűnni, hogy az a gondolat mely létrehozta a Főpincérek Országos Egyesületének ezt az újabb intézményét, mennyiben állta meg a helyét és mennyiben képes megfelelni az ezzel kapcsolatos célkitűzéseknek, amelyeket az *önsegély, takarékosság, és jótékonyosság* gyakorlásában jelölt meg a mult téli elindulásakor.

Mindezekről majd a beszámoló keretében kapunk változatos képet, azt azonban máris megállapíthatjuk, hogy az asztaltársaság nagyon is hasznos munkát végzett és igen szép eredményeket tud felmutatni. A szezon folyamán számtalan kartársunk vette igénybe a pénztárt kölcsönsegélyek miatt, amelyet a hozott szabályok keretei között az mindenkor fennakadás nélkül teljesített is. *A bejizetett takaréktőkék pedig a legszebb gyümölcsözést érték el* miután az állandó kihelyezések állandó kamatnyereséget biztosítottak az asztaltársaságnak, helyesebben a benne tömörült tagok összességének. Most már az év végén látjuk, hogy valóban hézagpótló intézményt hívtunk életre az asztaltársaság megalakításáról, mely a *következő esztendőben még jobb, még tökéletesebb lesz* és még inkább fogja szolgálni a fentebb jelzett és mindnyájunk által jól ismert céljait és feladatait.

Ilyen és hasonló alakulásokkal szemben a főpincérség eddig nem igen viseltetett bizalommal. És hozzátehetjük: joggal, mert ha valamely közhasznú alakulás létre is jött valahol, az a legtöbbször az első látszatsiker után kudarccal fejezte be működését. A mi Takarékasztaltársaságunk azonban fényesen állotta ki a próbát és bebizonyította, hogy igenis lehet a főpincérséggel is ideális, közhasznú intézményeket életre kelteni és hogy a *főpincérség éppen úgy képes az önsegély eszközeit forgatni a maga hasznára, mint akármely más polgári vagy munkásréteg*. Erkölcsei szempontból — függetlenül az anyagi eredményektől — ez a legfontosabb, mert hiszen ezek a beszédes példák erősítik bennünk az öntudatot és önbizalmat, amelyre pedig nagyon nagy szük-

Katona Kálmán, a Palermo kávéház új tulajdonosát, az ipar érdekében végzett fáradhatatlan munkásságáért az Országos Iparösszövetég díszoklevéllel tüntette ki.

sege van a főpincérségnek sőt az egyetemes pincértársadalomnak is.

Az üzleti év vége felé közeledik és következik az új, amely már kitaposott utakon fog haladni. A lefolyt év tapasztalatai és az elért eredmények fölötti megelégedettség új erőt adnak az asztaltársaság lelkes és szorgalmas vezetőségének és még nagyobb és szélesebb körű tevékenységre serkentik. A legjobb reményekkel néz a jövő üzletév elé, *elvárja azonban a tagoktól is, hogy minél tömegesebben vegyenek részt a jövő évi alakulásban*, mert nagy célokat megvalósítani maradék nélkül csak úgy lehet itt is, ha sokan vagyunk és kellő komolysággal fogjuk fel azt, amit teszünk. *Minden egyes tag egy külön adományösszeget jelent az asztaltársaság gyermekfelruházó akciójához is*. Igyekezzünk tehát takarékoskodni a jövőben is, amellyel nemcsak magunkon segítünk, de megszüntetünk vele egy darab nyomorúságot is.

*

Az asztaltársaság évvégi gyermekfelruházi ünnepélye villásreggeli keretében december hó 17-én fog megtörténni. Ugyanaznap este diszvacsera keretében lesz a beszámoló az üzleti év eredményeiről.

*

Az asztaltársaság mihez tartás végett ezuton közli még a kartársakkal, hogy az *új üzleti év kezdete, azaz: első bejizetési napja december hó 24-én lesz*, melyre

már most megkezdődtek a tagjelentkezések. Jelentkezni lehet *Kanzler* Aladárnál, az asztaltársaság titkáránál.

Pincérküldöttség a kereskedelmi és népjóléti minisztereknél. A szállodai, éttermi és kávéházi alkalmazottak ismert százalékos mozgalma ügyében a közelmúltban egy küldöttség járult a kereskedelmi és népjóléti miniszter elé. A küldöttség vezetője *Peyer Károly* országgyűlési képviselő volt, aki átnyújtotta a miniszternek a küldöttség memorandumát. A memorandum a munkások ismert követelését tartalmazza a borralaló megszüntetésére vonatkozólag. A küldöttség arra kérte a kereskedelmi minisztert, hogy a borralaló kérdésében a munkás és munkaadói érdekeltségek bevonásával ankétet hívjon egybe. A miniszterek hír szerint igen előzékenyen fogadták a küldöttséget és megígérték, hogy a munkások kívánságát megfogják vizsgálni és a javasolt szakértekezlet össze fogják hívni.

Szende Béla. Jóleső örömmel konstatáljuk, hogy egy szorgalmas és törekvő tagtársunk nehéz és röggös pályánkon, a mai nehéz időkben, amikor oly nehéz az érvényesülés, ismét előbbre jutott. Akkor, midőn minden oldalról csak rossz híreket hallhatunk, kétszeres örömmel télt el mindannyiunkat, hogy Szende Béla a Pátria-kávéház volt főpincére, később üzletvezetője, átvette a Palace-kávéház vezetését. Diszes és felelősségteljes állásához sok szerencsét, kitartó munkakedvet és energiát kívánunk neki. E helyütt említjük meg, hogy Szende Béla a Pátria-kávéház ellen felmondási pert indított, üzletvezetői fizetésének 6 havi kifizetése és természetbeni járandóságai iránt. A bíróság 8400 pengőt ítél meg.

Cigányzene a külföldi magyar borházakban. A magyar Cigányzenészek Országos Szövetsége memorandummal fordult a földmívelésügyi minisztériumhoz és kérte, hogy a külföldi borházakban magyar cigányzenészeket alkalmazzanak. Az előterjesztésnek meglelt a kívánt eredménye, amennyiben máris több külföldi borház nevezetesen a londoni, a berlini, a drezdai szerződöttetett magyar cigányzenét. Amikor a földmívelésügyi kormány eziranyu intervencióját a magunk részéről is örömmel regisztráljuk, egyuttal meg kell említenünk azt is, hogy nem volna e lehetséges *ugyanígy magyar pincéreket is alkalmazni* ezekben a borházakban. Ahol magyar stílus, magyar áru, magyar zene dominál, ott úgy véljük, helyén való lenne a magyar konyha és a magyar kiszolgálás is. Ilyen munkaerővel pedig — amit bizonyára a miniszter ur is tud — sajnos nagyon is bővíben rendelkezünk.

Az üzletiruha ellátás kérdése.

Általános elv ma már az üzemek vezetésénél mindenütt, hogy a közönséggel érintkező felszolgáló személyzet ruházata kifogástalan szabású, tiszta és higiénikus legyen. Átérik ennek a fontosságát maguk a pincérek is, mert hiszen csak úgy felelhet meg hivatásának száz százalékig a pincér, ha az üzemben tiszta és jól szabott munkaruhában jelenik meg, amely biztosítja számára a vendég szimpátiáján keresztül a nagyobb kereseti lehetőséget is.

Nem új megállapítások ezek, bár még mindig akadnak szép számmal kartársak, akik a leszűrt igazságok konzekvenciáit figyelmen kívül hagyják. Az is igaz viszont, hogy a rossz gazdasági viszonyok, a kereset elégtelensége, sokszor elháríthatatlanul áll szemben azzal a szükségességgel, hogy üzleti ruhánk mindig kifogástalan legyen. Ezen a helyzeten kíván segíteni a *Guttman J. és Társa* elismerten kitűnő cég, amidőn a legkedvezőbb részletfizetési feltételek mellett hajlandó a kávéházi és vendéglői alkalmazottak üzleti ruhaszükségletét készpénzárón ellátni, egy csoportos, mint egyes vásárlások esetében is. Evégből a cég egyesületünkön keresztül vásárlási utalványokat bocsát tagjaink rendelkezésére, akik ezeket az utalványokat a fehér vagy más színű munkakabátot igénylő alkalmazott részére kiszolgáltatják és ezzel az utalvánnyal történik a vásárlás a cég Rákóczi-ut 16. szám alatti üzletében. A hetenként esedékes igen minimális részlettörlesztések ugyancsak a főpincér kartársakhoz folya be, akik viszont postakarékpénztári befizetési lapon továbbítják azt a céghez. Azt talán mondanunk is fölösleges, hogy a *Guttman J. és Társa* cég kabátjai elsőrendű minőségű anyagból készülnek, szabásuk kifogástalan és áraik olcsók, amelyekről magunk is személyesen meggyőződünk.

Ennek alapján bizton reméljük, hogy e megállapodással a kartársak támogató igyekezete mellett az üzemek, valamint az egyes alkalmazottak munkaruhaszükségletét sikerül a viszonyoknak megfelelően rendezni.

Az utalványok egyesületünk irodájában átvehetőek, de a kartársak kívánságára az üzemekbe is kikébesítjük.

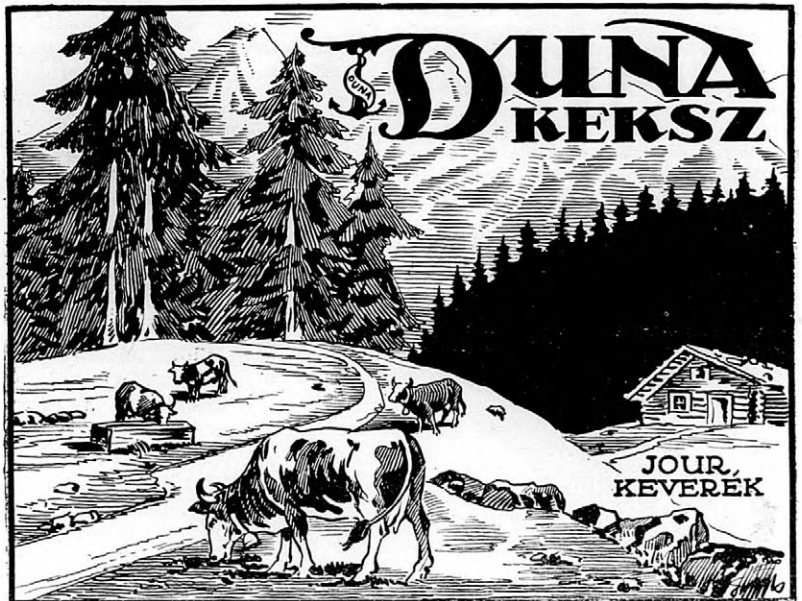
Az óvadékrendelet november elsején lép életbe. Az óvadékkérdés szabályozása céljából kiadott 77724. sz. miniszteri rendelet f. évi november hó elsején lép életbe. A rendeletet annak idején teljes egészében közöltük, ezuttal csupán arra szoritkozunk, hogy kartársainkat figyelmeztessük az ezzel kapcsolatos tudnivalókra és pedig: Óvadékadásra csakis olyan alkalmazott kötelezhető, aki pénz, leltár, letét, vagy anyagkezeléssel (safe-raktár) van megbízva. Pénzkezelés esetében az óvadék legfeljebb a napi elszámolási összeg (bevétel) háromszorosa, anyagkezelésnél egy nap alatt kezelt anyagok értékének 10 százaléka, leltárkezelésnél a vagyon tárgyak értékének 5 százaléka és értékezelésnél (safe) az üzem egy napi (brutto) bevételi összege lehet. A rendelet életbelépése előtt közösen megállapított óvadék összege változatlanul fentartható, ha csak az alkalmazott időközben más, lényegesen eltérő munkakörbe nem osztatott be.

Büntetés alá esik az, ha az üzem tulajdonosa óvadékokat követel olyan alkalmazottól, aki nem kezel sem pénzt, sem értékeket, vagy ha magasabb összeget fogad el a fent leírt és megengedett mennyiségnél. Az alkalmazott is büntetés alá esik, ha óvadékokat ajánl fel, mikor az alkalmaztatási minősége folytán nem jár (tehát nem pénz- vagy értékezelés) vagy magasabb óvadékokat ajánl fel mint a jelen rendeletben elő van írva. A rendeletnek visszaható ereje nincsen, tehát csak a november 1. óta létrejövő alkalmaztatási viszonyokra terjed ki.

Egy időben csak egy iparban lehet tanonc valaki. Az 1922. évi XII. tc. 89. §-a minden iparra külön-külön írja elő a megkívánt tanonci szakbavágó gyakorlat kitöltését. A törvény nem intézkedik ugyan a

tekintetben, hogy több iparigazolvánnyal rendelkező iparosnál a tanonc ugyanazon időben több iparágban is ne nyerhessen foglalkoztatást, képesítést azonban az ilyen tanonc az egy iparban előírt tanidő alatt csakis egy iparra szerezhet. Nincs azonban semmi akadály annak, hogy az általa tanult iparról a másikra, mint segéd is áttérhessen, miután az idézett törvénycikk 22. §-a ezt lehetővé teszi, sőt azt is megengedi, hogy az egyik iparban eltöltött segédi gyakorlatból egy harmadrész az új iparra nézve megállapított segédi gyakorlati időbe beszámíthatassék.

A táppénz kifizetését a biztosítóintézet azon okból tagadta meg egyik betegről, hogy a biztosított keresetképtelenségének tartama alatt munkáltatójától javadalmazását megkapta, igaz ugyan, hogy a táppénznek megfelelő összeget gazdája levonta. A biztosított pör után kereste igazát. Ebben a pörben a Munkásbiztosítási Felsőbíróóság a következő indokok alapján a táppénz fizetésére kötelezte a pörölt intézetet. Annak a biztosítottnak, aki betegségének tartama alatt bizonyos időre illetményeit munkáltatójától megkapja, erre az időre táppénzre csak abban az esetben nincsen igénye, ha a munkáltató a neki járó illetményeket teljes összegben megadta. Ellenben nem vonható el a táppénz attól a biztosítottól, akinek illetményeiből a

Budapest, VII. ker., Verseny-utca 12. szám.

munkáltató a táppénznek megfelelő összeget levonta és akinek akkép a munkáltató az illetményeinek csak egy részét szolgáltatotta ki. (Mb. Fb. 420—1927. 1929. I. 28.)

Gazdát cserél a Lovrana kávéház. Az általánosan ismert Királyutcai Lovrana kávéházat mint értesülünk megvette *Hauzinger* Károly kartársunk a Főpincérek Országos Egyesületének alelnöke. Az elismert jönevű üzlet éáltal a legjobb kezembe kerül és minden bizonnyal *Hauzinger* kartársunk kiváló szak-képzettsége és közkedveltsége révén a legkellemesebb szórakozóhelye lesz a közönségnek. Vállalkozásához a magunk részéről is sok szerencsét kívánunk.

Felmondás nélkül is lehet segédet bizonyos esetekben elbocsátani. Az 1884. évi XVII. t.-c. 24. §-a szerint a munkaadó a segédjét felmondás nélkül a következő okokból bocsáthatja el azonnal:

a) ha nyereségvágyból eredő büncselekményt követ el;

b) ha az iparos helyettese, vagy az iparos egyik családtagja ellen tetteles bántalmazást vagy súlyos becsületsértést követ el, kötelességei teljesítését makacsul megtagadja, vagy ha az iparos akarata ellenére egy egész munkanapon át igazolatlanul szünetelt;

Az Óvadék-hitelegylet tagjaihoz!

A hitelegylet választmánya ez-
ton is nyomatékosan figyelmezteti
mindazokat a kartársakat, akik a
biztosítéki alapul szolgáló heti jár-
ulékokkal hátralékban vannak igye-
kezzenek mielőbb azokat rendezni,
mert attól eltekintve, hogy ez min-
denkinek erkölcsi kötelessége azért
mert azt elvállalta és névalíráásával
szentesítette; — a jövőben csak olyan
tagok igénylését teljesíti a hitel-
egylet, akik a biztosítéki alapot
rendesen fizették és hátralékban
nincsenek. Azokkal a hátralékosok-
kal pedig, akik a bankot igénybe-
vették és hátralékosak, a vezetőség
a legszigorúabban fog eljárni.

a hitelegylet elnöksége

**FRANÇOIS
PEZSGŐ**

**Crémant Rosé
Transylvania sec**

c) ha megintés dacára a ház, vagy az üzlet biztonságát vigyázatlan-
sága által veszélyezteti;

d) ha három napnál tovább tartó
szabadságvesztés büntetés alá kerül;

e) ha a szerződésileg elvállalt
munka teljesítésére képtelen;

f) ha valamely undorító, vagy
ragályos betegségben szenved;

g) ha az iparos bizalmával való
visszaélés által az üzlet érdekeit
veszélyezteti;

h) ha a kereskedősegéd, főnöke
beleegyezése nélkül, akár saját, akár
más részére kereskedelmi ügyletekkel
foglalkozik.

Amerika rekordevője. Meghalt
Arkansasban John Horton néger, aki
a maga nemében híresség volt. Ő
volt Amerika legnagyobb evője. Hogy
ennek a költséges tulajdonságának
a kiadásait viselhesse, varietékbe
szerződött, amelyeknek közönség-
t hihetetlen módon fellelkesítette,
amikor rövid idő alatt elfogyasztott
egy óriás porció bifteket, nagy tál
krumplival, tucat tojással és dessert-
ként néhány dinnyével. Ilyenkor fo-
gadásokat szokott kötni a közön-
séggel. Egyszer fogadott valakivel,
hogy 5 perc alatt egy tucat tojást
eszik meg héjával. Meg is nyerte a
fogadást. Most azután meghalt, nem
mint ahogy hihetné az ember, gyom-
morrontásban, hanem mert elütötte
a szerencsétlent egy autó.

Kisegítőik bejelentése. Kérdés,
hogy a csak kisegítőként alkalmazott
iparossegéd bejelentendő-e? Az 1884.
évi XVII. t.-c. 103. és 106. § aiban
lefejtett ama követelmény, hogy a
munkaadó tartozik segédjét a mun-
kabalépés, illetőleg a munkából ki-
lépés napjától számított két héten
belül az iparhatóságnak bejelenteni,
a munkaadó ezirányú kötelezettségét
a segéd alkalmazásának állandóság-
gától függetlenül állapítja meg. A
törvény azonban akkor, amikor a
munkaadó és segédje közötti munka-
szerződés érvényét csak egyheti
próbaidő elteltével teszi kötelező
erejűvé, megfelelő időt enged a

munkaadónak arra,
hogy a munkaviszony
állandósága és további
fenntartása tekintet-
ben határozhasson. Ily
értelemben döntött a
36658—1904. K. M. sz.
elvi határozat is, mely
szerint a bejelentési
kötelezettség nem áll
fenn azon munkásokra
nézve, akik a munkába-
lépéstől számított 8
napon belül távoznak.

Angolt, franciát, németet társal-
gási alapon kitünő eredménnyel tanít
nyelv-mester. Tanítás minden időben.
Fordítások. Legjobb referenciák. Turri-
jános, Dembinszky-utca 8. II. em. 19.

**Hátralékos tagjainkhoz! Az egyesület
választmánya félhívja mindazokat a kar-
társakat, akik tagdíj fizetésüknek pon-
tosan eleget nem tesznek, hogy hátra-
lékaikat igyekezzenek rendezni, mert
ellenesetben az alapszabályok rendelkezé-
seit fogja velük szemben alkalmazni.**

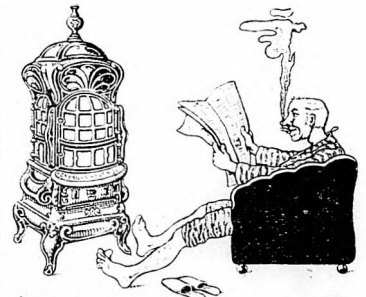
Kiadja a Főpincérek Országos Egyesülete.

Felölös kiadó: Guttman Dezső.

**Egy kályha fűt
egy egész kávéházat
csekély kokszfogyasztással.
Óvakodjunk
hasonló nevű
utánzatoktól!**

Csak ezen védjeggyel ellátott kályha
a valódi „American Heating“

AMERICAN HEATING
BUDAPEST
VI. Andrússy-ut 17.
Telefon: Aut. 275-37

**Jelenkor legjobb folytonégő
kályhája!**

Budapesten
csak kizárólag fenti cím
alatt kapható!

Kályháinknak nincs
Schamott-betétje, hanem
szabad hőálló Clarence-
vasból készülnek!

Jegyzőkönyv. Felvétel 1929 okt. 1-én a F. O. E. választmányi ülésén. **Hajdu Vilmos** elnök az ülést megnyitja. Mészáros Győző, a Budapesti Kávésok Ipartestületének elnöke 50 éves jubileumát méltatja és bejelenti, hogy az egyesület részt vett az ünnepi lakomán és küldöttségileg az ünnepeltnek egy diszes ezüst serleget ajándékozott az egyesület nevében. Az évenként megismétlődő munkanélküli segély gyűjtés tárgyában kér javaslatokat a gyűjtés technikai megoldásait illetően. **Reichmann József, Barkóczy István, Karczag Béla, Nagy Izidor, Horváth Lajos, Breuer Sándor, Kanczler Aladár, Mittler József** hozzászólásai után a választmány úgy határozott, hogy az eddigi gyakorlattal szakítva, a gyűjtésbe kizárólag a tagok sorába tartozó, aktív főpincérek fognak bevonatni olyképpen, hogy repülő-bizottságok útján a tagtársak egy bizonyos fix összeg megajánlására fognak felkérteni, mely önként megajánlott összeget az illetőnek október, november, december, január és február hónapok folyamán kell az egyesület pénztárába befizetnie. A segélyek kárácsony előtt és a februári házbérnegyedkor lesznek folyósítva. Első sorban egyesületi tagok részesülhetnek segélyben. Ezután néhai **Krausz Samu** temetkezési segélyét 300 pengőben állapította meg a választmány. Végül tagfelvételre került a sor, melynek folyamán a tagok sorába felvételtek: **Fehérváry László, Földvári György, Somogyi József, Illés Lajos, Daim Ernő, Flaschner Antal, Rosenthal Elek, Sugár Vilmos, Karph Richárd, Riegel Károly.** Több tárgy nincs, ülés vége.

Hajdu Antal
jegyzőkönyvvezető.

Az **Astra csokoládé- és desszertgyártmányok** vezérképviselőjét **Buday Aladár** kartársunk és egyesületünk tagja vette át E kitünő és elismert cég gyártmányai minden felé közkedveltségnek örvendenek, azon körülmény pedig, hogy **Buday kartársunk** képviseli a céget, azt hisszük rövidesen minden kávéházban és vendéglőben otthonossá fogja tenni. Az csak természetes, hogy kartársunkat ezirányu munkájában egyesületünknek minden tagja tőle telhetően támogatni fogja.

ÉTLAP ÉS PLAKÁTRAJZOK

TERVEZÉSÉT OLCSÓN VÁLLALOM
MINTÁKKAL HIVÁSRA
KÉSZSÉGGEL SZOLGÁLOK
BALOGH LAJOS ÉTLAPIRÓ
IX RANOLDER-Ú. 3. III. 3.

Herz-szalámi világhírű

HERZ ÁRMIN és FIAI
Budapest, IX., Soroksári-ut 76.
Telefon: 863-05 és J. 396-30.

Előkelő éttermek és kávéházak szállítója

HOLNDONNER IGNÁCZ-né

cégt. Holndonner József

SÜTŐ ÉS CUKRÁSZ

Budapest, Dohány-u. 64. Telefon J. 406-53.

Délután 4 órakor friss süítés!

FŐVÁROSI SÖRFŐZŐ R.-T. KÖBÁNYÁN

közkedvelt sörkülönlegességei:

**Fősör, Extra világos kivitelű márciusi sör,
Mátyás király sör, Fősör maláta
pezsgő, Kőbánya gyöngye,
Nektár gyógytápsör**

**Megrendelhető: Városi raktár: VIII. Tavaszmező-utca 7.
Telefon: József 463—83. ★ Gyártelep: X. Maglódi-ut 47.
szám. Telefon: József 463—89.**

fatüzelésű, légfűtéses folytonégő kályha ideálisan tiszta és gazdaságos.

Legnagyobb típusunk 1000 m³-t fűt egyenletes légfűtéssel.

Nyitványos helyiségek számára ideális tüzelés. REKORD szén-, koks- és fatüzelésű folytonégő kályhák. Vegyes tüzelésű „ZEPHIR”-kályhák. ELITE takaréktüzhelyek.

ÁRLAPOT KÉSZSÉGGEL KÜLD:

HÉBER SÁNDOR kályha és tüzhelygyára Budapest, VI. Vilmos császár-ut 39. A „Zephir” kályhából állandó lerakot majdnem az összes vidéki városokban.

Berndorf

Berndorfi Fémárugyár

Krupp Arthur Rt.

Magyarországi fióktelepe

Budapest,

IV., Váci ucca 4.

Ellátom váltópénzzel

Üzleti forgalmához mért mennyiségben és a kívánt címletekben naponta kezeihez szállítom a szükséges váltópénzt.

Felvilágosítást nyújt: **Hajdu Antal** a F. O. E. titkára.

Személyesen vagy telefonon naponta d. e. 11—1-ig.

Hársfa-u. 31. (J. 328-84.) Levélben: Dob-u. 71. V. e. 1.

ZIMMER FERENC

HALKERESKEDELMI R.-T.

BUDAPEST, KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOK.

Telefon : Aut. 854—48.

FIÓKÜZLETEK :

V., Gróf Tisza István ucca 10.

Telefon : Aut. 816—79.

VII. ker., Rákóczi ut 90. sz.

Telefon : Józ. 504—84.

IRODA :

VIII., Horánszky ucca 19. I. em.

Telefon : Józ. 335—39.

Stauffer
dobozos és blokk ementáli
elsőrendű
ementálból készül.

PREISZ MIKSA

FEHÉR SÜTEMÉNY ÉS KENYÉRGYÁRA

Budapest, VI. Kazár-utca 9.

TELEFON: Aut. 104—84. szám.

**H
E
I
M**

sütőde Szondy-u. 96/a

Vendéglőknek és kávéházaknak
bevezetett szállítója.

Utolsó sütés este

7 ÓRAKOR**B U T O R**hálószobák, ebédlők óriási válasz-
tékban a legolcsóbb készpénzárban

RÉSZLETFIZETÉSRE IS!

BALASSA

SZONDY-U. 5. (Terézkörut sarokház.)

Borpalota R.-T. Budapest.

TELEFON: József 395-64 és 346-11.

Pincészetek :

VIII. KENYÉRMEZŐ-UTCA 6. SZÁM.

IX. FŐVÁM-TER 14. SZÁM.

Kitűnő minőségű hordós és
palackos borok.

A világhírű

Kristály ásványvizet

eredetű töltésben, kizárólag a Szent-Lukácsfürdő

Részvénytársaság Kristály kútállalata

hozza forgalomba. Budapest

II. Zsigmond ucca

Telefon aut. 521—17.

521—18.

521—19

25

521—17 telefon aut.

521—18

521—19